

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen. Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tilleg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihend senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s kasse 15000 og forlag „Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De vrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4

INNHold: Pasjonssøndag. — Kristendom og nasjonalsocialisme. — Det sociale spørsmål på misjonsmarken. — Polen - kristendommens bollverk. — Den katolske kirke på verdensutstillingen i Paris. — Kristi fredsværk frem mot det sociale mål. — † Fru Karen Elise Rambusch. — Vår Frue Hospital. — Bokanmeldelser. — Til Oslos katolske menn. — Fransiskanerordenen i tall. — Ca. 17 000 prester myrdet i Spania. — Herhjemme.

Pasjonssøndag.

Av hele fastetiden har vi nu kun fjorten dager igjen — men disse fjorten dager fører sin egen sterke tale. Pasjonstiden er begynt med denne søndag og alvoret vokser fra dag til dag for å kulminere Langfredag.

Pasjonssøndag tilhyller Kirken alle krusifiksene med fiolett, botens farve. Der står i dagens evangelium at Kristus «skjulte sig og gikk ut av templet» fordi jødene ville stene ham, men hans time var ennå ikke kommet. Han skjulte sig for menneskenes ondskaps skyld — og det er den angerfulle tanke på all vår syndefullhet og ufullkommenhet som Kirken ved sine tilhyllede krusifiks vil kalle levende frem i vår sjel for derved å forberede oss til ydmykt å vandre korsets vei, ofrets vei, selvfornektelsens og lidelsens vei med Frelseren — frivillig som han. Å ta vårt kors op: å akseptere de lidelser, de vanskeligheter, den sykdom og sorg som tildeles oss i livet som soning for våre egne og våre medmenneskers overtredelser av kjærlighetens store bud — det er dette som Pasjonstiden skal gi oss vilje og kraft til.

Den lærer oss en ny utfoldelse av vår selvopholdelsesdrift, en ny livsinnstilling med et høiere mål enn det vi før har satt oss. Kristus peker i dagens evangelium på målet når han sier: «Dersom noen holder mitt ord skal han ikke se døden evindelig —» men det å «holde hans ord» krever unektelig det

samme sinn i oss som var i ham: en konsentrasjon om å virkeliggjøre Guds vilje, Guds mening, Guds rike i vårt indre og ytre liv, som er milevidt fjernet fra det liv de fleste av oss fører. Fastetidens oppgave er å lære oss askesens velsignelse, idet den krever av oss at vi som Kirkens lydige barn skal forsake alt det overflødig vi ellers fyller våre dager med av materielle nytelser og adspredelser, og idet den samler oss om det ene fornødne: det ydmyke sinn som vil fornede sig selv for at Kristi lys mer og mer kan gjennemtrenge det, og hans ild mer og mer flamme, lutre og herde vår svake og så ofte sviktende personlighet — hans ild som brenner bak vårt livs vanskeligheter, motgang og lidelser av sykdom, sorg eller bekymringer, men som det kan være så svert for vår krevende og fordringsfulle livsinnstilling å få øie på. «Vær hilset, kors — vårt håp i strid!» Vi synger disse ord med våre leber i denne tid. Måtte de også løfte sig op fra dypet av vår vilje og erkjennelse. Vi ser de tilhyllede kors i våre kirker, men vet at Kristus skjuler sig bak dekket. La oss betrakte de mange kors i vårt eget liv og se om vi kan erhverve oss den samme visshet og finne «Kristus i mig» — også i våre lidelser.

Til da kan også vi ut av hele vår sjels opriktighet istemme pefasjonens ord: «... at vi alltid og overalt takker Dig, hellige Herre, allmechtige Fa-

Kristendom og nasjonalsosialisme.

Den kjente katolske forfatter og journalist Anton van Duinkerken har utsendt en brosjyre, «Katolisisme og nasjonalisme», hvori han klart og tydelig belyser den principielle forskjell mellom de to livsanskuelser, sett ut fra katolsk innstilling. Det følgende er et utdrag av den vektige publikasjon.

Mange som opriktig tror at de forsvarer den katolske lære, forsvarer i virkeligheten bare en rekke mer eller mindre holdbare standpunkter som har sin opprinnelse i den såkalte borgerlige kulturperiode vi nu oplever slutten av, idet vi samtidig ser en ny tid fødes. Denne feiltagelse er så meget mer beklagelig som den forårsaker at katolisismen av dens motstandere identifiseres med en forbenet konservatisme, som støtter sig til alle mulige døde dogmer om hvilke de utenforstående ikke har noen anelse og heller ikke vil ha noen anelse. Hva bryr disse utenforstående sig om begrunnelse for hvad «Kirken» mener eller gjør, når den overhodet ikke interesserer dem eller de akter å ta notis av den? For dem er «Kirken» den som fremmer og beskytter de sociale overgrep i Spania og slutter konkordat med Hitler. Det er «Kirken» som forbyr skillsmisse — «Kirken» som velsigner våpnene — «Kirken» som i Italia begunstiger fascismen. Jeg kan særdeles godt forstå at alle som nærer disse forestillinger om «Kirken», har svært liten sympati for denne institusjon, og kun tåler den fordi den «nu engang er der». Hvilket imidlertid ikke vil si det samme som at den vilde bli savnet om den ikke eksisterte!

Den umiddelbare forbindelse mellom Kristus som blev korsfestet under Pontius Pilatus, og Kirken, som der tenkes slik om, opdager man ikke. Den moderne gjennemsnittskatolikk lever i den beklagelige tanke at mellom Gud og ham er allting i orden — bortsett fra ganske enkelte småsynder, som kan hende ennu tynger hans samvittighet, men som han akter å skrive til førstkommende påske . . . forøvrig er som sagt alt i orden. Denne bevissthet gjør imidlertid mange av våre dagers katolikker så ubetydelig som man kan være det med Guds nåde. I den borgerlige, sikre og tilfredse kultur som forrige århundre efterlot oss til arv og eie, har disse

der, evige Gud. - Du som grunnla menneskeslektens frelse på korsets tre for at livet måtte gjenopstå derfra . . . ».

Og har vi først lært å takke selv i pasjonstiden, da er vi målet: det evige liv, det sanne liv, livet i virkelighetens verden, livet for og med virkeligheten, et langt stykke nærmere. Dertil hjelpe oss også den pasjonstid!

standard-katolikker slått dype røtter og de reagerer derfor mot nasjonalsocialismen — hvis de overhodet gidder reagere mot noe — fordi den er noe nytt som er besværlig for biskopene og som vanskeliggjør ungdommens opdragelse med meget mer. Man hører jo om geistlige som blir ført til konsentrasjonsleire, hvad tilvisse er uforenlig med presteskapets naturlige og overnaturlige karakter — og alt dette fremkaller hos den gode katolikk en antipati mot nazistene, som han regner for å være like så farlige folk som de liberale, socialistene og kommunistene, og ikke vil ha noe med å gjøre. Hele denne innstillingen røber megen god vilje og en hjertelig samfølelse med en social orden, i hvis ramme man føler sig sikker — men den har kun en meget fjern forbindelse med katolisismens vesen og bidrar ovenikjøpet meget til at misforståelsene angående dette vesen er så utbredt og fordømmene mot Kirken så sterke.

Efter min mening betyr «praksis» svært lite når den ikke er det skapende og handlende uttrykk for en «teori»: et bærende prinsipp, om hvis antagelse eller forkastelse andre faktorer må gjøre sig gjeldende enn antipati, utløst ved å høre om voldsomheter eller endog grusomheter som ikke kan være noe civilisert menneske behagelig, men forøvrig siden verdens skapelse har hørt til dagens begivenheter og nu og da også er blitt utøvet av katolikker, ja, selv av høie kirkelige autoriteter. Spørsmålet om Adolf Hitler er en mere anerkjennelsesverdige mann enn pave Alexander Borgia skal jeg for mitt personlige vedkommende med fornøielse besvare bekreftende — allikevel ser jeg ham heller som rikskansler enn som pave!

For mig er katolisisme og nasjonalsosialisme intet valg mellom Torquemada og Gøring — hvor jeg forresten vilde velge Torquemada selv om jeg ikke var katolikk! — men et valg mellom religion og demoni, med alle en slik avgjørelses metafysiske og fysiske følger. Altså en avgjørelse for sannhet eller løgn, fornuft eller drift, civilisasjon eller barbari, beherskelse eller løssluppenhet av alle instinkter. Kristus eller verden som skriftstedet sier.

Katolisismens vesen er kjærlighet til Gud og til nesten og hvor interessant enn alt annet kan være, så er det kun biting eller følger — i mange tilfelle meget tidsbegrensede og ubetydelige biting, som man har lov til å vie tilbørlig oppmerksomhet når man bare ikke overvurderer dem. Alt som ikke umiddelbart kan føres tilbake til katolikkens store kjærlighetsansvar, må alltid vike når dette kommer med sine krav. Det er en elementær katolsk lære, som det 20. århundre har nyansert litt vel rummelig, men som man intet øieblikk må tape av syne

Tross sin politiske realitet og tross sin tilsynelatende kraft- og maktutfoldelse, er nasjonalsocialis-

men en relativ ubetydelig og i sin nuværende skikkelse meget kortvarig reaksjon på det 19de århundres borgerlige samfundsliv.

Den avgjørende forskjell på katolisisme og nasjonalsocialisme må ikke søkes i den helt tilfeldige statsform som nazismen har virkeliggjort sig i. Som katolikk må man ta avstand fra den, selv om man var helt tilfreds med den nuværende tyske regjering og der ikke befant sig en eneste geistlig i konsentrasjonsleirene, men kun jøder. Ti den urett som tilføies jødene er like så himmelropende som den der utøves mot prestene — og den som vil innvende at der finnes så mange påfallende ubehagelige jøder, må man svare at kan hende heller ikke alle prester, og absolutt ikke alle nazister, er udelte behagelige mennesker.

Nasjonalsocialismen går nemlig ut fra den tanke at mennesket ved sin fødsel blir medlem av et samfund — in casu rasen — og at dette bestemmer individets skjebne og går forut for alt annet, naturlig såvel som overnaturlig.

At der gis raser — selv om der neppe forekommer helt rene raser — og at disse raser adskiller sig fra hverandre i mer eller mindre påfallende trekk, vil ingen benekte. At denne raseforskjell kan være gjenstand for en instinktiv motvilje har vel enhver erfaret som har følt sig frastøtt av en neger eller kineser. Men den kristne mystikk legger an på å

overvinne disse instinkter, mens den nazistiske mystikk forherliger og godkjenner dem som det naturlige og irrasjonelle middel, ved hvilket det guddommelige åpenbarer sig for menneskene.

Katolisismens universalisme er ingen bisak, men i kraft av sin altomspennende kjærlighet selve kjerren. Den er grunnlaget for den katolske samfundsmystikk som i den katolske kirkeinstitusjon får sitt synlige uttrykk ved Kristus selv.

Den første følge av denne prinsipielle og utrydelige forskjell som stiller katolisismen og nasjonalsocialismen uforsonlig overfor hverandre, er det helt avvikende syn på den individuelle menneskelige verdighet. En annen følge er statsabsolutismen som henger uløselig sammen med nazimystikken og hvori staten tiltar sig den høieste autoritet over hele rasen. Denne statsabsolutisme avviser katolisismen fordi denne hevder menneskets selvstendige og personlige verdi.

Steilt står nasjonalsocialismens materielle livslære mot katolisismens spirituelle, hvis kraft ikke øses av rasehat, men av allsidig menneskekjærlighet, som har sitt utspring i kjærlighet til Gud som vår felles Far. Ingen kristendom kan være «positiv» uten universell kjærlighet, som innebærer universell, privat og social rettferdighet og ikke minst universell barmhjertighet.

Det sociale spørsmål på misjonsmarken.

Ikke så få mennesker nærer ennu den forestilling at misjonærer først og fremst har med «ville» mennesker å gjøre — folkeslag som står på et primitivt kulturtrin og som han skal forkynne evangeliet og bringe civilisasjonens goder gjennom skolevirksomhet for forskjellige alderstrin og gjennom sykepleie med hjelp av dyktige og opofrende ordensøstre.

Men dette stemmer ikke overens med virkeligheten som den fortøner sig på mange steder av misjonsmarken — således i de store europeiske makters kolonier, i Øst-Asias gamle riker, i Japan, Kina og India. Ikke sjelden har den europeiske forretningsmann optrådt flere år før misjonæren og utfoldet forskjellige grener av industriell virksomhet, idet han har anvendt de innfødte som mer eller mindre frivillige arbeidere i sin tjeneste. Derved blev det skapt et innfødt proletariat med alle proletariats velkjente sociale problemer i sitt følge, likesom de øverste lag i folket hurtig tilegnet sig Europas form for teknikk og økonomi og skapte ved kapitalistisk innstilling den sterke sociale spenning som nu holder på å sprengte selv så tradisjonsbundet et land som Japan.

Men derfor må også alt misjonsarbeid legges helt anderledes an enn før. I misjonærens sjele-

sørgervirksomhet blander sig de sociale problemer med stor vekt og ennu mere komplisert enn i Europa, fordi også rasespørsmålet spiller inn og krever nye former og andre virkemidler enn de gamle kjente.

Ta som eksempel Japan som nu er et industrialisert land med dertil hørende fabrikkproletariat. Misjonen kan ikke her innskrenke sig til å kristne de til byene innvandrede bønder — det vilde være helt forgjeves arbeid. Men heller ikke hjelper det stort å misjonere blandt arbeiderne, som på grunn av sine sociale problemer ikke mer er så åpne for kristendommens budskap som før. Man må legge an på først å vinne de ledende kretser, hvilket på den annen side på grunn av det sociale motsetningsforhold kan gjøre alt arbeid med proletariatet fruktesløst.

Av disse grunner har en så betydningsfull misjonsvirksomhet som det av tyske jesuitter ledede universitet i Tokio, «Jochi Dagaiken» — «visdommens skole» — nu optatt samfundslære og sosialøkonomi blandt sine studiefag. I Tokios arbeiderkvarter har det et eget settlement, hvor en del av studentene lever under samme forhold som omgivelsene og studerer alle de sociale problemer. De hjelpes av elever fra misjonssøstrenes skole. Enn-

videre holder de forskjellige professorer ved det keiserlige universitet regelmessig foredrag over de sociale spørsmål og kristendommens svar på dem, hvilket er en meget viktig supplering av den egentlige misjonsgjærning.

Og for å ta et eksempel også fra India, kan vi nevne pater Hoffmann S. J. og hans arbeid i Bengal, hvor man har gitt ham hedersnavnet «bondens befrier». Ved en på hans initiativ utferdiget forordning «Chota Nagpur Temanoy Act», er bønder fra over 400 landsbyer blitt løst fra sine forpliktelser mot jordens besiddere og har fått sin eiendom overdradd til fritt bruk. At et slikt tiltak letter den åndelige side av misjonsarbeidet ved å skape sympati for ordets forkynner er selvsagt.

I Kongo led hele misjonen meget da man påbegynte en industrialisering av landet som foregikk i et rasende tempo. Hele landsbyer som etter mange års iherdig arbeid var blitt kristnet, blev likefrem lagt øde, idet alle arbeidsdyktige menn under mer eller mindre tvang blev transportert til de nye fabrikkbyer som opstod overalt og hvor de meget snart mistet sin tro og blev et bytte for drikk og alle mulige utskielser — og vendte så efter års forløp tilbake, legemlig og sjelelig nedbrutt, og beredte misjonen større vanskeligheter enn selv fortidens trollmenn og fetisjprester. Misjonærens egne landsmenn blev hans verste fiender, idet man utbetalte elendig lønn og drev rovdrift med lang arbeidstid og ingen fritid. Dødskurven steg og steg og hele stammer døde ut som før hadde vært en fruktbar og lovende misjonsmark. Man forstår at den apostoliske vikar i Kongostaten i 1928 måtte utsende en flammende protest mot de hvite røvere.

Også det syd-afrikanske misjonsdistrikt frembyr store problemer — her har jo Cecil Rhodes bygget en hel industri op som omspanner alt fra diamantminer til husflid. Også her blev de sortes arbeidskraft utnyttet med alle de sedvanlige følger. Men etterhvert fikk de innfødte en viss føling med kommunistiske elementer blandt de hvite og blev selvfølgelig et lett bytte for disse idéer som preker hat istedetfor nestekjærlighet — et hat som arbeidsgiverne bare gav alt for god næring. Misjonærene har forsøkt å gå inn for en stammepolitikk som skal søke å holde de innfødte sammen i sine naturlige «clans» selv i fabrikkbyene og driver nu et vidtforgrenet socialt arbeid.

Men interessen for denne gren av misjonsvirket bør være mere levende i Europa enn den er. Særlig bør der opprettes kurser i etnologisk sociallære, hvor alt erfaringsmateriale kan samles til gjensidig opplysning. Likesom man nu utdanner misjonslæger burde der utdannes socialarbeidere til støtte for misjonærens egentlige arbeid. Ellers blir det i lengden vanskelig for ikke å si umulig å ta kampen op mot kommunismen ute på misjonsfrontene.

Polen ~

kristendommens bollverk.

Er det ikke som Gud i våre dager har gitt Polen dets gamle historiske oppgave tilbake: å være et bollverk mot hvilken kristendomsfiendtlige krefter bryter sin makt? I sin tid stanset landet såvel hedenskapets som Islams bølger — og neppe er det for ca. 16 år siden blitt gjenreist før det atter blir som en uovervinnelig demning mot nyhedenskapet og bolsjevismens gudløshet. Det må sikkert forekomme Sovjett å være en uutholdelig tanke at den forholdsvis nye stat Polen motstår all russisk propaganda mens gamle og lengre bortliggende kulturland blir optent av gudløshetens og antireligiøsitetens forferdelige flamme. Vi ser derfor også nu at man ikke skyr noe middel for å erobre Polen — og dessverre finnes der alltid i alle land mennesker uten fedrelandskjærlighet, som er villig til å være bolsjevismens redskaper. Der arbeides nu med høitrykk gjennom betalte agenter, idet man især legger an på å erobre ungdommen og de arbeidsløse som man mener er mer åpne for nye og hatefulle impulser.

*

Pave Pius XI har betegnet vår tid som en historisk tragedie fordi de unges sjeler mer enn noengang før er truet av store farer. Ungdommen har gjennom alle århundrer i særlig grad tilhørt Frelseren, elsket og fulgt hans evangelium — derfor er det ikke å undre sig over at alle de mange åndsretninger nu kjemper om å erobre dens sjeler. «Den som har ungdommen, har fremtiden» — og blandt alle de land som i første rekke nu må stole på sin unge generasjon inntar Polen en særstilling på grunn av sin isolerte beliggenhet mellem to kjempetater, hvis befolkning holdes i sterkest mulig tvang og disiplin under henholdsvis hakekorset og femstjernens tegn. Til begge sider har det nuværende Polen to av Europas største armeer som er rede til når det skal være å rykke ut for de øverstbefalendes idéer — for kommunismen og nyhedenskapet.

Polens ungdom som teller noen millioner, er i øieblikket Europas store spørsmål. Til hvilken side vil den gå? Vil Hitlers eller Moskvas retninger også bli dens? Ett er sikkert: Europas skjebne er for en stor del avhengig av denne ungdoms bestemmelse, idet det kan bli farlig for de europeiske krefters likevekt om den går inn for den ene eller annen idé.

Men til all lykke er der grunn til å tro at den langt overveiende del av det unge Polen vil gå sin egen vei, som ikke har noe tilfelles hverken med Hitlers totalitære stat eller med den verdensnedbrytende kommunisme. Ti vi finner ved å undersøke de polske forhold at de katolske ungdomsforbund i landet i virksomhetsutfoldelse ikke alene

kan ta det op med de andre ungdomsorganisasjoner, men også overgår dem langt hvad resultater angår. I november talte de katolske foreninger for menn 150 693 medlemmer og for kvinner 163 000. Langt over halvdel av ungdommen samler sig altså under de katolske faner, mens alle andre organisasjoner omfatter et langt mindre antall.

Efter den polske «statistiske årbok» teller «bygdeungdommens centralforbund» 149 000 medlemmer mens det annet ungdomsforbund «Strzelee» har 100 000 og den radikale forening «Wici» kun 40 000. Den studerende ungdom — i et antall av 48 254 er tilsluttet flere forbund som representerer katolske og nasjonale anskuelser.

*

Polens nye generasjon kjennes på tre ting:

1. Sin radikalisme på det økonomiske område.
2. Absolutt tilslutning til den katolske trosbekjennelse og livsanskuelse.
3. Nasjonal og patriotisk innstilling, dog uten den chauvinisme som er egen for nabolandene.

Den polske ungdoms radikalisme på det økono-

miske område er dens beskyttelse mot landets oversvømmelse av 3 millioner jøder. Den er ikke opstått ved noe påbud fra ledende hold, men har sitt utspring i den polske ungdoms åpne blikk for den menneskelige nød, overbefolkningen og arbeidsløsheten. Ungdommen forstår at arbeidsløshetens problem er en stor fare for en rolig og sund utvikling og forsøker derfor av alle krefter å forbedre samfunnsøkonomien. Ti arbeidsløsheten vokser fra år til år — av all ungdom på 15—21 år var i 1936 2 800 000 arbeidsløse og selv om en del av denne er studerende blir der dog ca. 75 pct. tilbake som er henvist til å skulle ernære sig selv.

Den 1. nov. 1936 fant der et stort antikommunistisk stevne sted i Warschau, hvor alle talene gikk ut på nødvendigheten av å gjennomføre en samfunnsordning efter de pavelige rundskrivelsers sociale retningslinjer. Stevnet viste at der foreløbig ikke er noen fare for at Europas bollverk skal styrte sammen, men der er all mulig grunn til at også katolikker i andre land følger Polens kamp og arbeid med sympati og forbønn.

Den katolske kirke på verdensutstillingen i Paris.

Som den store kulturmakten er, må den katolske Kirke selvfølgelig alltid la sig representere på alle verdensutstillinger, da disse jo er som en mønstring av menneskekulturens stadi i de forskjellige folkeslag. På den siste store koloniutstilling i Paris fikk den uten noen diskusjon også innrømmet en bred plass — og den franske koloniminister betegnet uten forbehold den katolske paviljong som en «virkelig sensasjon». Tusener av besøkende beundret de katolske misjoners virksomhet på de forskjellige steder og fikk et mektig inntrykk av misjonærenes arbeid også som kulturpionerer og hvilke tjenester de yder den menneskelige civilisasjon.

Som bekjent avholdes der i år en verdensutstilling i Paris og mange hender og tanker er nu i sving for at de besøkende kan få et noenlunde fyldestgjørende inntrykk av den rikdom av åndelige goder, som Kirken formidler til menneskeheten idag som den har gjort det ned gjennom alle tider. I forventning om nettop en slik strålende kulturrepresentasjon har man anvist Kirken en av utstillingens best beliggende parcell: høidene ved Trocadéro. Her blir den katolske paviljong reist, prydet med Kristi kors — og dette vil heve sig så høit op at hele utstillingsområdet likesom blir stillet under dette hellige tegns beskyttelse.

For nu å kunne utstyre den katolske avdeling på beste måte skyr Kirken i Frankrike intet offer, skjønt den langt fra er rik, især ikke siden dens adskillelse fra staten, hvor sistnevnte fratok den alle

dens besiddelser. Erkebiskopen av Paris, kardinal Verdier, har således søndag sexagesima latt oplese fra alle prekestoler en hyrdeskrivelse, hvori han anbefaler den kollekt som skal bidra til at utstillingen kan bli fyldig og representativ.

I denne skrivelse påviser kardinalen, at verdensutstillingen midt i all tidens politiske og sociale uro, er som et stort pant på fred og forståelse mellom folkene. Alle åndelige krefter må derfor settes inn i arbeidet for dette fredsverk — og i og med disse krefter vil også den katolske Kirke kunne åpenbare sitt virke og sitt mål. Den Hl. Stol har tilsagt utstillingen sin høie og vektige beskyttelse, hvorfor den også vil bære navne: PAVELIG KATOLSK UTSTILLING. En hel serie grafiske fremstillinger, historiske overblikk og filmsfremvisninger vil gi et inntrykk av den katolske Kirkes misjonsvirksomhet og dens misjonærens heroisme. Pater de Reviere og den berømte arkitekt Tournon skal forestå opførelsen av paviljongen som vil omfatte tre avdelinger: kulturen, lære- og undervisningsvirksomheten samt det sociale arbeid, som Kirken i øieblikket utfolder i så høi grad.

Med sin dominerende beliggenhet mellom de andre nasjoners paviljonger, som hovedsakelig legger an på å vise de materielle fremskritt som er gjort, hevder Kirken sin stilling som vokter av menneskehetens åndelige goder, som når alt kommer til alt er sjelen i all folkekultur og uten hvilken intet sant menneskelig fremskritt kan tenkes.

Kristi fredsverk frem mot det sociale mål.

Som bekjent arbeider «Kristi Fredsverk» for fred i verden, men på et helt annet grunnlag enn det verden har valgt til sine fredsbestrebelse. Jo mere verden taler om fred, jo mere ruster den og truer med krig, mens derimot Kristi Fredsverk har Frelseren selv til forbillede og læremester. Hans liv og evige, uforanderlige lære er sammenfattet i de tre ord: «Rettfærdighet, Sannhet, Kjærlighet». Disse ord er «Kristi Fredsverks» grunnlov og på samme tid dets fane under marsjen frem mot det sociale mål: Fred og enighet. Det gleder derfor også «Kristi Fredsverk»s medlemmer og venner, at Pave Pius XI i sin juletale til kardinalene og det katolske folk har nevnt de samme tre ord som Kirkens sanne botemiddel mot tidens sociale onder.

De metoder og de midler som «Kristi Fredsverk» vil benytte for å nå frem til målet, er de samme Frelseren selv har lagt til rette for oss ved sitt ord og sitt eksempel. «Kristi Fredsverk» søker ingen andre, og vil kun legge vekt på å anvende disse i sin fulle utstrekning, da de er Kristendommens umislige Gudsbestemte fylde.

Kristi Fredsverks første begynnelse ligger henved 10 år tilbake i tiden, og St. Josefssøstrene i Kristiansand var de første som sluttet sig til verket som da kun artet sig som en misjonstanke mot alle villfarelser der fører menneskene bort fra Kristus og styrter samfundet i elendighet. Misjonstanken bestod forøvrig i at hver første fredag i måneden feiredes messen til ære for Jesu Hjerte, vår Konge og for Kirkens Misjonsverk, hvis første opgave er å bringe Guds fred til menneskene. I samme mening ofret så søstrene hele sitt dagverk. Således vokste Fredsverket langsomt stille og skjult inntil det for et år siden fikk statutter der velvillig blev approber av Hans Høiærverdighet biskop Mangers som også tiltrådte verket som medlem. Etter approbasjonen har Kristi Fredsverk skutt en frodig vekst. Medlemmenes antall har mangedoblet sig og de to misjonsoverhyrder, prefektene mgr. Witte og mgr. Starke, har gitt det sin approbasjon for sine respektive misjonsdistrikter.

I disse dager har Kristi Fredsverk gjort et nytt fremstøt mot det store sociale mål ved en beslutning om å yde Jesus Kristus, vår Herre og verdens eneste virkelige fredsfyrste, hvis eneste fredsvåpen fremdeles er korset, som det har vært siden Han bar det til Golgata, en synlig og verdig hyldest, ved å la bygge til hans ære, etter hans høiærverdighet Biskopens forslag, en Fredskirke, der skal bære hans navn og hete «Jesu Kristi Fredskirke», hvor folket skal komme og høre hvad som tjener det til fred, be om denne nåde, fordi den er en Guds gave, og ved et ekte kristenliv fortjene den for sig og hele verden.

Gud har allerede latt tilflytte Kristi Fredsverk en betydelig gave til den nye kirkes byggefond. Der

mangler dog ennu minst like så meget. Men med full tillit ber vi Ham, som kjenner og leder alle hjerter etter behag, at Han også beveger andre velgjørere til å støtte dette foretagende og ta del i den hyldest som bringes Kristus, vår fredskonge, ved å bidra dertil etter evne med store og små gaver. Vi vet jo at hos Vår Herre veier enkens skjerv ofte mere enn det den rike gir av sin overflod.

De fornødne anordninger er allerede truffet for at de 12 hl. Messer, som årlig blev feiret fra begynnelsen inntil nu, skal fortsette uforandret og senere feires i Fredskirken hvert år, for at Gud må la sin allmektige velsignelse hvile over Fredsverket og dets virke, over dets medlemmer og deres timelige og evige velferds anliggender, over bønnens apostoltt og Guds rikes fremvekst i verden blandt såvel katolske som ikke katolske nasjoner, over Kirkens misjonsarbeide ifølge den opgave Kristus har gitt den for alle tider, for å bøie folkenes hevnlyst til fordragelighet og eftergivelse, deres krigerske sinnelag til fred, enighet og ro i broderkjærlighetens ånd, fordi alle mennesker er barn av den samme himmelske Fader, hvis enbårne Sønn er død for alle, for at alle skal leve i Ham og ha del i hans Sønnekår hos sin Fader som også er vår Fader.

St. Halvard, Sylling, februar 1937.

På Kristi Fredsverks vegne
C. Riesterer.

Fru Karen Elise Rambusch.

Fra New York har vi mottatt det sorgens budskap at fru Karen Elise Rambusch f. Juhl, er avgått ved døden. Hun var som bekjent en av stifterte av «St. Ansgar's Scandinavian Catholic League» og virket utrettelig for å fremme dette forbund. I dets siste årshäfte har hun skrevet adskillige bidrag bl. a. et referat fra St. Knudsfestligheden i Odense ifjor, hvor hun selv var tilstede. Hun stod i begrep med å dra ut på sin årlige reise til sitt jordske fedreland, Danmark, da hun blev kalt bort til det himmelske. R. I. P.

Vår Frue Hospital

takker på det hjerteligste forhenværende og nuværende patienter og alle som har utvist velvilje og interesse ved vår utlodning.

St. Josephssøstrene.

Bokanmeldelser.

A. J. Lutz O. P.: Klosterliv og klosterkall.
(Pauluskredsens skrifter).

I denne lille bok — på mindre enn 50 sider — redegjør forfatteren for klosterlivets mening og oppgave og gir tillike en orientering i selve klosterlivets utforming i de forskjellige former for klosterliv. Han fremholder at klosterlivet er en av veiene til den kristne fullkommenhet og påpeker hvorledes dette liv som bygger på de tre ordensløfter om armod, kyskhed og lydighet i forbindelse med ordensregelen er særlig vel egnet til å befri mennesker for det som vanligvis hindrer i å komme ut av materialismens favntak og dagliglivets middelmådighet.

Boken gir et klart innblikk i hvad man kunde kalle klosterlivets teknikk og viser hvorledes dette fellesliv som er organisert med fullkommenheten for øie, virkelig er egnet til å gi dem som har kall til det, de beste vilkår til fri for verdslige bekymringer og forstyrrelser å kunne streve efter å virkeliggjøre kristendommens idealer. Men at det kreves et særlig kall for å kunne gå i kloster det fremheves tydelig hele boken igjennem, foruten at et spesielt kapittel drøfter de forskjellige tegn som et klosterkall må fremvise.

Med støtte i Guds ord og med citater bl. a. fra en del protestantiske forfattere godtgjør pater Lutz tydelig og overbevisende klosterlivets berettigelse, dets store misjon og rike frukter i tidens løp og i vår moderne tid.

H. J. I.

Nye Tyske bøker.

Josef Emonds: Glaube und Symbol.

Josef Thomé: Erlösender Glaube.

(Begge paa forlaget Friedrich Pustet, Regensburg).

Josef Emonds' bok inneholder en række meget vakre skildringer av det religiøse folkeliv, slik det blev levet for en menneskealder siden paa bondelandet omkring Köln og Kevelaer — de store sletter hvor Rhinen nærmer sig sitt utløp i havet. Forfatterens egne barndomsminner og portrætterne av nogen av hans gamle slegtninger er gitt med en kjærlighet og en varme som gjør dem til en høist tiltalende læsning.

At dette folkeliv hører fortiden til vet forfatteren selv; om hvordan de værdier det rummet skal kunne berges over i nutid og fremtid handler de to siste deler av boken. Den er blitt en alvorlig og inderlig præken om det katolske lægfolks pligter og rett innen Kirken, først og fremst om forældreansvaret og den kristne families mission i nutiden, da yttre vanskeligheter uavlatelig hemmer kirkens arbeide i folket, og de nye økonomiske samfundsforhold gjør selve det kristne egteskapsbegrep suspekt for alle som i ekteskapet bare ser en praktisk institusjon (i vore dager ofte nok svært uprak-

tisk), og ikke har oppfattet de indre, sakramentale naadevirkninger som det er Guds vilje at skjenke menneskene i den livsvarige pagt mellem mand og kvinne som bygger sit samliv paa Kristen tro, haab og kjærlighet. En rik og givende bok, baade for geistlige og lægfolk.

Josef Thomé kaller sin lille bok «Ein Buchlein von der Rettung des Menschen aus der Sinnlosigkeit des Daseins». Den inneholder en række meditationer over Troens grund og Troens frugter, over frihet og bundethet innen Kirken, over arvesyndens problem og frelsens væsen. Den for hvem Gud er blitt «Alt i alle ting» er forløst fra tilværelsens tilsynelatende meningsløshet, har vunnet den fred som verden hverken kan gi os eller ta fra os. Det er ikke en bok for læsere som endda brytes med tvil om religionens realiteter, men for dem som alt er troende — svake, uroede og kjempende troende. Disse sjæler vil sikkert finne meget baade til trøst og oppbyggelse i Josef Thomés bekjennelser. — Boken er skrevet i et relativt lettforstaelig tysk, saa den passer som gavebok til katolsk ungdom.

Sigrid Undset.

Til Oslos katolske menn.

Kjære venn, du som på grunn av dine mangfoldige beskjeftigelser og bekymringer i denne forjagede tid, sjelden kan finne en liten fristund for dig selv,

du som føler trang til å bygge hele ditt liv på et alvorlig kristent grunnlag,

du som tror på bønnens makt,

og vet at Gud taler til den ydmyke sjel som med god vilje søker Ham i ensomhet,

du som vil at din påskekommunion i år skal bli en virkelig kommunion: en fornyelse av hele ditt kristenliv, en dypere forening av din sjel med Ham som er «Veien, Sannheten og Livet»,

kom! vær med i retretten som St. Josefsforeningen innbyr dig til;

hold dig fri om aftenen: onsdag den 17., torsdag den 18. og fredag den 19. mars.

og møt frem kl. 8 i bispegårdens kapell.

Retretten skal ledes av velærv. franciskanerpater Boers og avsluttes Palmesøndag kl. 8 med felleskommunion i St. Halvards kirke.

Velkommen! Vi venter dig, kjære venn!

St. Josefsforeningen.

Franciskanerordenen i tall.

Efter den nyeste statistikk fra «Acta Ordinis Fratrum Minorum» teller Fransiskanerordenen i 104 provinser 25 070 medlemmer, hvoriblandt 127 kinesere og japanere. Av høiere geistlige omfatter den 1 vicekamerlengo, 10 erkebiskoper, 47 biskoper, 1 apostolisk nuntius, 1 apostolisk delegat, 26 apostoliske vikarer, 7 prælati nullius, 10 apostoliske prefekter, 5 misjonsforstandere, 1 prokurator for den apostoliske Stol, 20 konsulatorer for romerske kongregasjoner og 10 apostoliske ponitentiare. Den er utbredt i alle verdensdeler.

Ca. 17 000 prester myrdet i Spania.

«Osservatore Romano» skriver at før borgerkrigen bestod den spanske klerus av 60 biskoper og erkebiskoper, 33 500 prester og 20 640 munkar. På grunnlag av 200 brever fra biskoper og prester og 8 biskopers beretning har det spanske kollegium i Rom utarbeidet en liste som viser at 40—50 pct. av prestene og 11 biskoper er myrdet av de røde. Beretninger fra 23 bispedømmer meddeler at nesten alle kirker er nedbrent.

Herhjemme.

NESTE NUMMER AV «ST. OLAV»
er påskenummer og utkommer 23. mars.

Oslo. St. Olavs lokalledd av St. Olavsforbundet avholdt søndag 7. ds. en velbesøkt generalforsamling. Etter at formannen Erling Bruce hadde budt alle — og særlig kveldens foredragsholder pastor H. Messerschmidt fra Danmark — velkommen, fikk denne ordet, og det er ikke for meget sagt når man betegner pastorens foredrag «Kommunisme og kristendom» som hverken mer eller mindre enn en oplevelse! Av hensyn til den turné til våre andre stasjoner, som St. Olavsforbundet har planlagt for pastor Messerschmidt, bringer vi ikke nu et utførlig referat av det tankevekkende og spirituelle foredrag. Etter alt man hadde hørt fra Danmark om det og om den fengslende måte det blev fremført på var forventningene høispente — allikevel overgikk virkeligheten dem. Og vi kan glede alle som har hørt det med at der i nær fremtid i «Pauluskredsen» utkommer en bok av pastor Messerschmidt om samme emne. Etter foredragets slutt bragte hr. Bruce såvel taleren som St. Olavsforbundets formann bankchef Parmann en varm takk for det vi hadde fått gjennom foredraget, hvorpå også bankchefen gjorde sig til talsmann for alles følelser med spontan og sterk tilslutning av forsamlingen. — Etter en pause blev generalforsamlingen satt. Ved styreordet såes det gamle styre: formannen Erling Bruce, sekretær A. Bongart, kasserer Bergmann samt fru Geist, og frk. Endresen og Svarstad. Årsberetningen oplestes av se-

ekretøren: der er avholdt 7 styremøter hvorav 2 sammen med St. Halvardslaget styre — 2 familiefester med foredrag henholdsvis av hr. Gustavsson og stortingsmann Wright — 17-maifest med tale av kand. jur. Endresen — en basar til inntekt for sognekirkens oppusning samt juletreferter. Medlemstallet er 137. Kasserer Bergmann opleste derpå regnskapet og knyttet dertil en takk til dem som hadde hjulpet med å innkreve kontingent. En skrivelse fra Centralstyret blev oplest, hvori der blev gjort opmerksom på at «Pauluskredsen»s skrifter fås på forlagets ekspedisjon. — Man gikk dernest til valg og gjenvälgte først formannen med stor majoritet, Fru Geist og frk. Endresen hadde frabedt sig gjenvälgt. I deres sted valgtes frk. Paula Abry og frk. Solum med frk. Kjellerød-Hansen og Sutter som suppleanter. Kasserer Bergmann og sekretær Bongart gjenvälgtes — likeså revisorene frkn. M. Müller og R. Andersen med frkn. Torgersen og Borch som suppleanter. Etter at pastor Bergwitz hadde takket forbundet for dets støtte ved utgivelsen av «De søkte de gamle stier» avsluttedes generalforsamlingen av formannen med en takk til de uttredende styremedlemmer for opofrende og dyktig arbeide og en velkomsthilsen til det nye styre. Og kvelden sluttet med fremvisning av morsomme og interessant kulturfilm.

Stabekk. Stabekks lokalledd av St. Olavs Forbund hadde torsdag 4/3 den glede å høre dominikanerpater Le Breton holde foredrag om den hl. Augustus, oldkirkens betydligste personlighet. — Foredraget blev fulgt med størst interesse og skildret hans barndom hos den fromme, kristne mor, den hl. Monica, — og den hedenske far, samt den hedenske skole Kartago, den bunnforderverde by, hans ville liv; påvirkningen av manikæernes vranglære; tørsten efter sannheten. Han blev døpt i Milano av den hl. biskop Ambrosius. Så fulgte beretningen om hans videre liv som prest, biskop og kirkeherre, kampen mot sektene og kjetterne. Han er med rette blitt kalt skaperen av vestens teologi. — Taleren fremholdt at man ofte drages sterkt til en helgen som i sin ungdom har været en stor synder, det hjelper oss til ikke å fontvile over oss selv. Resultatet av den hl. Monicas bøner kan være en stor trøst for alle fromme mødre. «Et barn som har kostet så mange tårer kan ikke gå fortaapt,» så engang en biskop i den hl. Monica. Etter foredraget sel-skapelig samvær.

E. S.

Bergen. Dr. Fredrik B. Wallem, direktør for Nordenfjeldske Kunstindustri-museum, har opholdt sig en tid i Bergen i anledning Vestlandske Kunstindustri-museums utstilling av gamle norske sølvgjenstander. — Han er en av vore autoriteter på kunsthistoriens område, og det var en glede for den herværende avdeling av Olavsforbundet at få høre et foredrag av ham i menighetens samlingslokale om et emne som særlig er av interesse for oss katolikker. — Foredraget omhandlet St. Olav og Olavslegendene i gamle Nordeuropæisk kunst. Dr. Wallem har med stor hengivenhet for saken samlet og tilrettelagt et imponerende stof fra alle nordiske land, Tyskland og Randstatene. Hans foredrag blev illustrert av en mengde lysbilleder av Olavsfigurer og Olavsbilder fra de forskjellige epoker og forskjellige land. Han avsluttet med en lysbilledserie av madonnabilder og krucifixer som viste kunstens utvikling fra de første stive og ubehjelpelig utførte figurer frem gjennem middelalderen til høigotikkens vidunderlige frembringelser i realistisk retning. — For de katolikker som har interesse av middelalderens kunst var foredraget ikke bare instruktivt, men også en nydelse, såvel fra indholdets som fra formens side. Dr. Wallem's kundskaper, hans kjærlighet til emnet og hans livlige ånd gjør ham til en ypperlig foredragsholder, som vi gjerne vilde høre oftere.

R. J.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri. Oslo,